

інвентаризації, контрольного запуску сировини у виробництво, контроль якості тощо.

Інформаційні джерела:

1. Антикорупційний аудит. URL: <https://cutt.ly/GB4Xmkf> (дата звернення: 14.10.2022).

2. Поняття та особливості антикорупційного аудиту. URL: <https://cutt.ly/iB6Y1fA> (дата звернення: 14.10.2022).

УДК 657.631.6

М.О. Нежива, канд. екон. наук, доц. (*ДТЕУ, Київ*)

ФОРЕНЗІК В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Економічні злочини в нашій країні стали щоденною реальністю з якою стикаються учасники економічних відносин в Україні та світі. Як свідчить практика прояв економічних злочинів та різного роду порушень встановлених правил діяльності набуває різних форм. Тому перед свідомими учасниками економічних відносин постало питання винайдення інструментів боротьби з цими негативними явищами економічного життя суспільства. Тому в останні десятиріччя в нашій країні з'явився новий вид діяльності – форензік.

На даний момент в нашій країні форензік не знаходить широкого застосування і просувається на ринок в основному представниками «Великої четвірки» (KPMG, EY, Deloitte, PwC). Але, як свідчить практика, дискусії щодо застосування цього виду експертно-аналітичної та аудиторської діяльності та ефективного використання результатів цієї діяльності вийшли на широкий загал.

Фінансове розслідування являє собою основоположний напрямок форензік. Під фінансовим розслідуванням зазвичай розуміється збір, вивчення, аналіз і розгляд істотних обставин економічного правопорушення для розробки ефективної методики виявлення скоєних порушень, а також рекомендацій з побудови ефективної системи, яка спрямована на протидію виникненню подальших порушень.

Форензік є незалежною діяльністю, спрямованою на розслідування, аналіз, врегулювання спірних ситуацій, що стосуються фінансових, правових, комерційних питань з істотними економічними ризиками, і розробку процедур, орієнтованих на виявлення

економічних злочинів і протидію всім видам фінансового шахрайства, ініційована власниками компанії або радою директорів

У 86% випадків недобросовісні дії здійснюються за допомогою незаконного відчуження активів. У 9% випадків, схеми з незаконного відчуження активів завдають найменшої шкоди в порівнянні з іншими типами фродів. Фрод, який завдає найбільших збитків компаніям по всьому світу – це маніпуляції з фінансовою звітністю. У 8% кейсів, до схем фродів залучені крипто валюти. У 48% кейсів, криптовалюти використовувалися як інструменти дачі хабарів. У 43% - криптовалюти використовувалися як інструмент конвертації вкрадених активів. В організаціях з відсутньою гарячою лінією, середній період ідентифікації фродів був довшим, а середній розмір фроду більшим, на відміну від організацій, у яких така система була. У 42% випадків, про наявність фрода в компанії повідомляли так звані донощики [1].

У Західних компаніях прийнято заохочувати донощиків, де бюджетуються цілі гонорари. Так компанії формують політику нетерпимості до різноманітних недобросовісних дій. Такий підхід досить непоганий, адже дозволяє досягти низки тяг: зміцнення внутрішньокорпоративної культури, що робить організацію від імені її співробітників ефективнішою; мінімізація фрод фактора, що дозволяє компанії не втратити активи; мінімізувати виникнення зовнішніх ризиків – гудвіл компанії, що для публічних компаній може призвести до падіння її капіталізації, прихід правоохоронних органів з перевірками компанії на предмет податкових ризиків; проблемами з доступом до фінансування від банківських установ.

Країни з перехідною економікою ставляться з великим ентузіазмом до продукту форензик і загалом проведення фінансових розслідувань. Невід'ємною частиною корпоратизації компанії є налагодження та постановка бізнес процесів компанії, чіткий розподіл обов'язків між менеджерами, побудова системи внутрішніх контролів, частиною якої є система: compliance, KYC, risk matrix system та ряд інших систем контролів.

З одного боку, таке структурування бізнесу робить його більш ефективним, безпечним, знижує ризик корупційних схем та несумлінних дій. Але з іншого боку, розслаблює пильність, адже власник думає, що все працює, забуваючи про те, що процесами все одно керують люди, а не роботи. Там, де є люди, там є емоційна складова. Там, де є емоційна складова, там є нераціональні вчинки. Де є нераціональні вчинки, там є і буде фрод. Важливо не забувати про це, і не покладатися на налагоджену внутрішню екосистему контролю, а залучати фахівців ззовні, для свіжішого погляду.

Таким чином, розвинені країни у боротьбі з фродами, сподіваються на внутрішню екосистему безпеки, вкрай рідко залучаючи фахівців з зовні. Країни з перехідною економікою навпаки, найчастіше беруть зовнішнього провайдера, за не маєтком особового штатного складу спеців з безпеки.

Інформаційні джерела:

1. Форензік послуги. Поінформованість та впевненість в ефективній протидії економічним злочинам. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/forensic.html>.

УДК 659.5:340.32

І.В. Нестеренко, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

БІОЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Біоекономіка, в умовах глобальних ринкових трансформацій, розглядається як перспективна концепція функціонування економіки на засадах сталості, важлива основа інноваційної політики. формування високотехнологічних секторів економіки, орієнтованих на використання біотехнологій в усіх сферах діяльності [1]. Розвиток конкурентоспроможного сектора досліджень та розробок в області біотехнологій сприяє: впровадженню механізму комерціалізації та впровадження біотехнологій; формуванню позитивного іміджу біотехнологічної продукції; популяризації біотехнологій серед виробників та споживачів; формуванню «зеленого мислення»; створенню системи заходів, щодо виходу нових біопродуктів на ринок.

Найважливішим інструментом реалізації концепції сталого розвитку, в умовах біоекономічної орієнтації, є екологічний облік, який повинен стати ключем до стійкого розвитку вітчизняних підприємств, на основі дотримання принципу коефективності. При цьому, коефективність передбачає зниження негативного впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище з одночасним зростанням прибутковості. Рівень коефективності можна визначити лише за допомогою точної інформації щодо понесених природоохоронних витрат, заощаджень і результатів екологічної діяльності, тобто на підставі даних екологічного обліку. Так, у рамках традиційної системи обліку виділяється порівняно автономна підсистема інформаційної бази управління - екологічний облік, який вирішує потребу розширення об'єктів обліку природно-ресурсного потенціалу,